

**Besluit van de Raad van het BIPT
van 22 november 2022
betreffende
de analyse van de tariefverhogingen van bpost
voor het kleingebruikerspakket voor het jaar 2023**

Niet-vertrouwelijk versie

INHOUDSOPGAVE

1. Doel	3
2. Retroacten	4
3. Analyse van de tariefverhogingen voor het kleingebruikerspakket voor het jaar 2023	6
3.1. Wettelijke basis	6
3.1.1. <i>Tariefregels</i>	6
3.1.2. <i>Bevoegdheid van het BIPT</i>	8
3.2. De nieuwe tarifiering van bpost voor 2023	9
3.3. Analyse	14
3.3.1. <i>De verhogingen</i>	14
3.3.2. <i>Analyse van de tariefprincipes</i>	19
3.3.3. <i>Correctie voor de eindrechten</i>	19
3.4. Toepassing van de price cap	21
3.4.1. <i>Berekening van de correctiefactor "X"</i>	22
3.4.2. <i>Bemerkingen van het BIPT aangaande de correctiefactor "X" en het kostenoriëntatieprincipe</i>	26
3.4.3. <i>Berekening van de inflatie</i>	28
3.4.4. <i>Berekening van het plafond</i>	28
3.4.5. <i>Toepassing van het plafond</i>	29
4. Algemene conclusie	30
5. Beroepsmogelijkheden	32
Bijlage 1. Berekening van het gewogen gemiddelde van de tariefverhogingen	33
Bijlage 2. Impact van de eindrechten	34
Bijlage 3. Samenvatting van de berekening van de price-cap uitgevoerd door bpost	35

1. Doel

1. Dit besluit betreft de controle van de inachtneming van de regels voor de berekening van tariefverhogingen van de producten en diensten van het "kleingebruikerspakket" van bpost NV voor het jaar 2023, waarvoor de enkelstuktarieven gelden. Deze controle wordt verricht overeenkomstig artikel 18 van de wet van 26 januari 2018. Ook wordt de conformiteit met artikel 7 van het beheerscontract¹ betreffende de universele postdienstverplichtingen nagegaan.

2. De enkelstuktarieven zijn de tarieven van de producten die bestemd zijn voor privégebruikers (of voor de zakelijke gebruikers die geen verminderde tarieven zouden krijgen voor de afgifte van massaproducten). Enkelstuktarieven variëren niet volgens het afgegeven volume of de voorbereiding van de zendingen.

¹ Beheerscontract tussen de Staat en de naamloze vennootschap van publiek recht bpost betreffende de universele postdienstverplichtingen voor de periode 2019-2023, *BS* van 2 mei 2019, p. 42502-42530.

2. Retroacten

3. Op 1 juli 2022 heeft bpost bij het BIPT zijn verzoek om tariefverhoging voor 2023 ingediend voor de producten die behoren tot het kleingebruikerspakket.
4. Met een brief van 11 juli 2022 vraagt het BIPT enerzijds bijkomende informatie aan bpost over de onderbouwing van de geschatte volumes (informatie die relevant is voor de price-capberekening) door middel van de gerealiseerde volumes 2021. Anderzijds waren er vragen over de 1 euro extra per pakketje die bpost in 2023 wenst aan te rekenen tijdens de eindejaarspiek (zijnde het surplus dat zal worden aangerekend van Black Friday tot kerstmis) en aangaande verschillen in prijsstijgingen.
5. Zo maakt bpost wel duidelijk dat een eventuele bijkomende verhoging van 4% op de producten in het kleingebruikerspakket doorheen 2023 mee opgenomen wordt in de berekening. Het is echter niet duidelijk of een vooropgestelde 1 euro extra per pakketje tijdens de eindejaarspiek (zijnde het surplus dat zal worden aangerekend van Black Friday tot kerstmis) ook reeds vervat in de pakketprijzen bij de berekening van de gewogen gemiddelde tariefverhoging. Het BIPT vraagt niet alleen uitsluitel hierover, maar tevens een tabel waarbij dit supplement is toegevoegd. Daarnaast vraagt het BIPT of dit supplement ook zal gelden op internationale (uitgaande) pakketten (zoals ook het geval is voor de potentiële 4% bijkomende verhoging doorheen 2023). Tevens is het nog onduidelijk of dit surplus van 1 euro van toepassing zal zijn op pakketten die binnen deze periode worden besteld (bijvoorbeeld een online aangeschaft label) of die effectief worden verzonden binnen deze periode.
6. Tenslotte, vraagt het BIPT of er een specifieke reden waarom de zendingen via frankeermachine (zijnde MAFF²) opnieuw een relatief sterkere stijging kennen dan deze via postzegel. Zo groeit het vooropgestelde non-prior tarief MAFF (stijging met maximaal 20,4% tot 1,18 euro) bijvoorbeeld relatief sterker dan het zegeltarief per 10 non-prior (stijging met maximaal 17,2% tot 1,36 euro). Het verschil tussen beide blijft hierdoor nominaal 18 eurocent, maar de incentive om gebruik te maken van een frankeermachine neemt relatief gezien af. Hetzelfde kan uiteraard gezegd worden van de zegel per 10 versus de zegel verkocht per stuk (waar het verschil nominaal op 3 eurocent blijft).
7. In zijn brief van 14 juli 2022 voorziet bpost enerzijds in de gerealiseerde volumes per productlijn voor 2021. Anderzijds voorziet bpost ook in antwoorden op de andere gestelde vragen. Betreffende de exacte scope en periode van het supplement van 1 euro voor pakketjes tijdens de eindejaarspiek, liet bpost weten dat het hier enkel nationale bestemmingen betreft. Tevens gaf bpost aan dat het supplement geldt op labels voor pakketten aangeschaft binnen de periode van 6 uur 's morgens na de vierde donderdag in november ('Black Friday') tot 6 uur 's morgens 25 december (kerstdag). Het gaat hierbij om 8,5% van de kalenderdagen in 2023, en gemiddeld [VERTROUWELIJK]% (bekeken op basis van de afgelopen 3 jaar) van het totale jaarvolume. In de aangepaste tabel voegt bpost dit supplement van 1 euro voor 12% toe, in wat de gemiddelde prijsstijging voor nationale pakjes na toevoeging van het supplement wordt genoemd. Volgens bpost heeft dit tot gevolg dat de eerder berekende 14,84% gewogen gemiddelde tariefverhoging zou oplopen tot 14,96%. Aangaande het door het BIPT opgemerkte relatieve sterkere stijging van de tarieven van de postzegels per 10 versus de enkelstuktarieven en van de zendingen via frankeermachine versus de postzegels, liet bpost weten dat ze het prijsverschil tussen de verschillende frankeermethodes voor nationale zending constant houden.

² Afkorting uit het Frans: "Machine à affranchir"

8. Op 28 juli 2022 nodigt het BIPT mits een schrijven bpost uit tot een dialoog over de berekeningswijze van het supplement van 1 euro op binnenlandse pakketten tijdens de piekperiode. Voor de producten met betrekking tot de nationale pakketten voegt bpost immers het supplement van 1 euro tijdens de eindejaarspiek slechts voor 12% toe, zijnde het aandeel van het volume dat bpost tijdens de eindejaarspiek over de laatste drie jaar heeft vastgesteld. Alternatief zou echter kunnen zijn dat men het maximale tarief (t.t.z. het supplement van 1 euro) tijdens een volledig jaar voor elk product of dienst mee opneemt en dit dan te wegen in functie van het belang in de omzet van dit item.
9. Met een schrijven van 29 augustus 2022 laat bpost weten hun berekeningswijze (proportioneel aan de geldigheidsperiode van het supplement) te handhaven. Bpost stelt dat voor de weging bij de berekening van het prijsplafond derhalve rekening wordt gehouden met de inkomsten tijdens de piekperiode.
10. Op 5 september voorziet bpost daaropvolgend tevens een gevraagde verduidelijking aangaande de looptijd van de afdrukbare verzendlabels, deze zijn immers normaliter 3 maanden geldig. Deze geldigheidsperiode blijft behouden daar volgens bpost deze labels meestal meteen worden gebruikt omdat de dimensies, gewicht en verzender al gekend zijn en ingegeven dienen te worden bij aanmaak van het label (enige uitzondering zijn de labels verkocht per 10). Zodoende, indien aangeschaft net voor de piekperiode wordt de 1 euro toeslag vermeden. Indien aangeschaft tijdens de piek maar gebruikt erna, dan zal er dus 1 euro 'teveel' worden betaald. Bpost geeft echter aan hieromtrent tijdig en duidelijk te zullen communiceren naar klanten toe om dergelijke gevallen te vermijden.
11. Conform artikel 19 van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, dat het volgende stelt: "*De Raad biedt elke persoon die rechtstreeks en persoonlijk bij een besluit betrokken is, de gelegenheid om vooraf gehoord te worden. De besluiten van de Raad worden aan de personen die rechtstreeks en persoonlijk betrokken zijn en aan de minister meegedeeld.*", kreeg bpost, met het schrijven van 7 oktober 2022, tot 4 november 2022 om opmerkingen aangaande het ontwerpbesluit te formuleren evenals aanduidingen van vertrouwelijkheid te maken.
12. Bpost zond via een brief van 21 oktober 2022 zijn aanduidingen in verband met de vertrouwelijkheid en opmerkingen door. Daarbij had bpost opmerkingen aangaande de competentie van het BIPT om ex-ante en ex-post controles uit te voeren, het aandeel vaste versus variabele kosten. Tevens wist het te melden dat de 4% tariefverhoging die bpost voorzag om eventueel tijdens 2023 in te voeren finaal reeds op 1 januari 2023 zullen worden doorgevoerd. Deze opmerkingen worden doorheen het besluit toegelicht.

3. Analyse van de tariefverhogingen voor het kleingebruikerspakket voor het jaar 2023

3.1. Wettelijke basis

3.1.1. Tariefregels

3.1.1.1. Definitie van het kleingebruikerspakket

13. Overeenkomstig artikel 18, § 1, van de wet van 26 januari 2018, het kleingebruikerspakket, waarvoor de enkelstuktarieven gelden, omvat :
- 1° binnenlandse standaard brievenpost waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
 - 2° de standaard uitgaande grensoverschrijdende post waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
 - 3° de uitgaande binnenlandse en grensoverschrijdende postpakketten tot 10 kg;
 - 4° de aangetekende zendingen en de uitgaande binnenlandse en grensoverschrijdende zendingen met aangegeven waarde.

3.1.1.2. Na te leven principes

14. De voorwaarden, de procedure en de berekeningsregels die op de tariefverhogingen van toepassing zijn, zijn wettelijk vastgelegd door de Belgische wetgever, meer bepaald in de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten.
15. Meer bepaald beschrijft artikel 17 van de wet van 26 januari 2018 een aantal principes die de aanbieder van de universele dienst, in casu bpost, in acht moet nemen wanneer hij tariefverhogingen wil doorvoeren.
16. Deze principes worden als volgt beschreven in artikel 17, § 1 van de postwet:

“§1. De tarieven voor elk van de diensten die deel uitmaken van de universele dienstverlening door de aanbieder van de universele dienst worden met inachtneming van de volgende beginselen vastgesteld:

*1° de tarieven zijn **betaalbaar**;*

*2° de tarieven zijn **kostengeoriënteerd en stimuleren een efficiënte aanbieding van de universele dienst**;*

*3° het tarief van de diensten aangeboden tegen enkelstuktarieven is **identiek over het gehele grondgebied** van het Rijk, ongeacht de plaats van ophaling en distributie, onverminderd het recht van de aanbieder(s) van de universele dienst om met gebruikers individuele prijsafspraken te maken;*

*4° de tarieven zijn **transparant en niet-discriminerend**. Zowel prijzen als voorwaarden worden zonder discriminatie toegepast;*

5° wanneer een aanbieder van de universele dienst speciale tarieven toepast, bijvoorbeeld voor diensten voor zakelijke gebruikers, aanbieders van grote partijen post of tussenpersonen

die post van verschillende gebruikers samenvoegen, past hij de beginselen van transparantie en non-discriminatie toe ten aanzien van zowel de eigenlijke tarieven als de betreffende voorwaarden. De tarieven en de betreffende voorwaarden worden steeds op dezelfde wijze toegepast zowel tussen derden onderling als tussen derden en aanbieders van de universele dienst die gelijkwaardige diensten aanbieden. [...]"

17. Artikel 18, § 4 van de postwet stelt het volgende aangaande de 'price-cap':

"Wanneer een prijsverhogingsaanvraag van de aanbieder van de universele dienst met betrekking tot de tarieven van de diensten behorende tot het kleingebruikerpakket de price-cap bedoeld in artikel 18, § 1, respecteert, worden de tarieven conform geacht met de verplichtingen van betaalbaarheid en kostenoriëntering bedoeld in paragraaf 1, 1° en 2°. [...]"

18. De price-cap formule zelf wordt weergegeven door middel van artikel 19, § 1, 1° van de postwet:

"De gewogen tariefverhoging, zoals gedefinieerd, is lager dan of gelijk aan de verhoging van het gezondheidsindexcijfer tussen de maand april van het voorlaatste jaar en de maand april van het jaar n-1 dat voorafgaat aan de toepassing van de tariefverhoging, verminderd met een correctiefactor "X"."

$$\sum_{j=1}^N W_{j,n-2} \times M_{j,n} \leq \left(\frac{I_{n-1}}{I_{n-2}} * [1 - X] - 1 \right)$$

en

$$X = V / (1 + V) + KRF * EWV$$

19. Voor de toepassing van deze formule wordt rekening gehouden met de hierna vermelde principes, zoals opgesomd in artikel 19 van de postwet :

"§2. De aanbieder van de universele dienst kan de tariefaanpassingen vanaf 1 januari van elk jaar toepassen. Deze hoeven niet tegelijk te worden toegepast en mogen over het jaar worden gespreid."

"§3. Indien de aanbieder van de universele dienst zijn prijzen tijdens een kalenderjaar niet zo veel verhoogt als is toegestaan ingevolge de toepassing van de price-cap bedoeld in artikel 18, § 1, en berekend volgens de formule vastgesteld in paragraaf 1, mag hij die overblijvende marge in de loop van de volgende drie jaar gebruiken. Dezelfde regel geldt wanneer er geen tariefaanpassingen hebben plaatsgevonden."

3.1.1.3. In acht te nemen procedure

20. Artikel 14, § 1, 3°, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector bepaalt dat het BIPT bevoegd is voor de controle op de naleving van de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten.
21. Artikel 18, § 2, van de postwet bepaalt de manier waarop de aanbieder van de universele dienst, in casu bpost, te werk moet gaan om deze tariefverhoging daadwerkelijk te kunnen doorvoeren:

"§2 Indien de aanbieder van de universele dienst een tariefverhoging wenst door te voeren voor de producten die behoren tot het kleingebruikerpakket waarvan sprake is in § 1, 1°, worden alle documenten met betrekking tot de kostprijsberekening voorafgaandelijk aan de wijziging en uiterlijk op 1 juli van het jaar n-1 meegedeeld aan het Instituut met het oog op de goedkeuring van de tariefverhoging die kan toegepast worden vanaf 1 januari van het jaar n. Het Instituut controleert of de tarifaire principes bedoeld in artikel 17, § 1, worden nageleefd. Het Instituut gaat de betaalbaarheid en de kostenoriëntering na op basis van de price-cap formule bedoeld in paragraaf 1.

Het Instituut beschikt vanaf de dag van ontvangst van de aanvraag tot tariefverhogingen over drie maanden om een beslissing te nemen.

Ingeval het Instituut van mening is dat het dossier onvolledig is, dient het mee te delen binnen tien werkdagen na ontvangst welke informatie ontbreekt.

De termijn van drie maanden wordt opgeschort tot op het ogenblik van de ontvangst van de ontbrekende informatie in het dossier.

Indien een van de principes bedoeld in artikel 17, § 1, niet nageleefd wordt, zal het Instituut de voorgestelde tariefverhoging van de aangewezen aanbieder van de universele dienst weigeren."

22. Artikel 39 van de wet van 26 januari 2018 voorziet een éénmalige afwijking op de gebruikelijke ex-ante controle, door middel van een ex-post controle, na inwerkingtreding van de wet:

"In afwijking van artikel 18, § 2, mag de aanbieder van de universele dienst na de inwerkingtreding van deze wet éénmalig en uitzonderlijk een verhoging doorvoeren van de tarieven van de producten behorende tot het kleingebruikerpakket bedoeld in artikel 18, § 1, zonder voorafgaande goedkeuring van het Instituut, zonder evenwel afbreuk te doen aan de bevoegdheid van het Instituut om a posteriori de conformiteit van deze tariefverhoging met de tariefbeginselen van artikel 17, § 1 te toetsen. Deze controle moet gebeuren met toepassing van de price-cap formule vastgesteld in artikel 19, § 1 van deze wet."

23. Van deze éénmalige afwijking werd reeds, voor de tariefverhoging 2018, gebruikgemaakt.³

3.1.2. Bevoegdheid van het BIPT

24. Artikel 14, § 1, 3°, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector vertrouwt het BIPT de opdracht toe om toe te zien op de naleving van de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten. Deze bevoegdheid omvat de controle van de tarieven van het jaar 2022.

25. Artikel 18 §2 van de wet van 26 januari 2018 stelt duidelijk dat het om een ex-antecontrole gaat, waarbij bpost, op uiterlijk 1 juli van het jaar n-1 voorafgaandelijk aan de verhoging, de benodigde documenten aangaande de kostprijsberekening mee zal delen aan het BIPT. Behalve de verificatie van de overeenstemming van een tariefverhoging met de wettelijke price-capformule bedoeld in artikel 18, § 2, van de wet van 26 januari 2018 strekt de ex-

³ Besluit van de Raad van het BIPT van 19 juni 2018 betreffende de analyse van de tarieven van bpost voor de enkelstuktarieven voor het jaar 2018
<https://www.bipt.be/operators/publication/besluit-van-de-raad-van-het-bipt-van-19-juni-2018-betreffende-de-analyse-van-de-tarieven-van-bpost-voor-de-enkelstuktarieven-voor-het-jaar-2018>

antecontrolebevoegdheid van het BIPT zich uit tot de conformiteit met de beginselen van transparantie en non-discriminatie.

26. Overigens doet de bevoegdheid inzake ex-anteverificatie bepaald in artikel 18, § 2, van de wet van 26 januari 2018 niets af van de algemene bevoegdheid van het BIPT, gebaseerd op artikel 14, § 1, 3°, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector en van artikel 17, § 1, van de wet van 26 januari 2018, om voor elk tarief van bpost met betrekking tot een dienst die onder de universele dienst valt, de conformiteit met alle tariefbeginselen na te gaan, desgevallend in het kader van een ex post controle.

3.2. De nieuwe tarifiering van bpost voor 2023

27. Om de betaalbaarheid van de tarieven te verifiëren wordt de tariefevoluitie gepeild aan de hand van een middel genaamd "kleingebruikerpakket".⁴ Dat pakket bestaat uit een geheel van postdiensten die representatief zijn voor de producten gebruikt door de particulieren en de zakelijke kleine gebruikers.

28. Dat kleingebruikerpakket omvat de volgende diensten:
- 1° binnenlandse standaard brievenpost waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
 - 2° de standaard uitgaande grensoverschrijdende post waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
 - 3° de uitgaande binnenlandse en grensoverschrijdende postpakketten tot 10 kg;
 - 4° de aangetekende zendingen en de uitgaande binnenlandse en grensoverschrijdende zendingen met aangegeven waarde.

29. Bpost heeft op 1 juli 2022 aan het BIPT twee lijsten toegezonden met alle producten die tot het hierboven beschreven pakket behoren, inclusief de vooropgestelde tariefverhogingen en de wegingen. Het gaat om twee lijsten daar bpost de mogelijkheid voorzag om in de loop van 2023 een potentiële bijkomende verhoging van 4% door te voeren. Tabel 1 geeft de tariefvergelijkinglijst 2022-2023 weer die bpost initieel voor 1 januari 2023 voorzag, alsook de 4% bijkomende verhoging die bpost in de loop van 2023 eventueel ging toevoegen. Op 21 oktober 2022 liet bpost echter weten dat deze 4% ook al vanaf 1 januari 2023 zal worden toegevoegd. Het is ook deze gewogen gemiddelde verhoging⁵ (van +14,84%) die bpost initieel had meegenomen in de verdere price cap berekening.

Basket	Product	Maximum Price 2023			
		Prijs 2023 initieel	Prijs +4% 2023	increase in %	increase in €
National Mail<=2kg	Daily Mail-Stamp-Prior-Per Piece	€ 2,09	€ 2,17	3,83%	€ 0,08
	Daily Mail-Stamp-Prior-Per 10	€ 2,06	€ 2,14	3,88%	€ 0,08
	Daily Mail-Stamp-Non-Prior-Per Piece	€ 1,34	€ 1,39	3,73%	€ 0,05

⁴ Het kleingebruikerspakket wordt gedefinieerd in artikel Art. 18. § 1. van de wet van 26 januari 2018

⁵ Gemiddelde naar rato berekend op basis van het aandeel van elk product in de totale omzet met betrekking tot het kleingebruikerspakket. Voor details van de berekening, zie bijlage 1.

	Daily Mail-Stamp-Non-Prior-Per 10	€ 1,31	€ 1,36	3,82%	€ 0,05
	Daily Mail-maff/uvrd/pp-Prior	€ 1,94	€ 2,02	4,12%	€ 0,08
	Daily Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior	€ 1,13	€ 1,18	4,42%	€ 0,05
National Registered	Registered-Stamp-Prior-<= 2 kg	€ 8,13	€ 8,45	3,94%	€ 0,32
	Registered-Other-Prior-<= 2 kg	€ 7,85	€ 8,17	4,08%	€ 0,32
	Registered-Advice of Receipt	€ 1,35	€ 1,40	3,70%	€ 0,05
	Registered-Declared Value	€ 5,00	€ 5,00	0,00%	€ 0,00
International Mail <=2kg	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per Piece	€ 2,55	€ 2,65	3,92%	€ 0,10
	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per 5	€ 2,43	€ 2,53	4,12%	€ 0,10
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per piece	€ 2,77	€ 2,87	3,61%	€ 0,10
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per 5	€ 2,65	€ 2,75	3,77%	€ 0,10
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-Eur	€ 2,42	€ 2,52	4,13%	€ 0,10
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-Eur	€ 2,32	€ 2,42	4,31%	€ 0,10
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-row	€ 2,64	€ 2,74	3,79%	€ 0,10
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-row	€ 2,49	€ 2,59	4,02%	€ 0,10
Internat. Registered	Social Mail-Reg.Int Stamps-Eur	€ 8,50	€ 8,84	4,00%	€ 0,34
	Social Mail-Reg.Int Stamps-row	€ 8,72	€ 9,06	3,90%	€ 0,34
	Social Mail-Registered Int-Eur	€ 8,33	€ 8,67	4,08%	€ 0,34
	Social Mail-Registered Int-row	€ 8,55	€ 8,89	3,98%	€ 0,34
National Packages <=10kg	BPACK Mini-Parcels 1	€ 5,40	€ 5,62	4,07%	€ 0,22
	BPACK Mini-Parcels 1 (per 5)	€ 5,13	€ 5,34	4,09%	€ 0,21
	BPACK Mini-Parcels 3	€ 6,80	€ 7,07	3,97%	€ 0,27
	BPACK Mini-Parcels 3 (per 5)	€ 6,46	€ 6,72	4,02%	€ 0,26
	BPACK 24H - 0-2 kg	€ 7,50	€ 7,80	4,00%	€ 0,30
	BPACK 24H - 0-2 kg (per 10)	€ 7,13	€ 7,42	4,07%	€ 0,29
	BPACK 24H - 2-10 kg	€ 10,00	€ 10,40	4,00%	€ 0,40
	BPACK Secur 0-2 kg	€ 8,80	€ 9,15	3,98%	€ 0,35
	BPACK Secur 0-2 kg (per 10)	€ 8,36	€ 8,69	3,89%	€ 0,33
	BPACK Secur 2-10 kg	€ 11,30	€ 11,75	3,98%	€ 0,45
	BPACK Pay@home 0-2 kg	€ 15,70	€ 16,33	4,01%	€ 0,63
	BPACK Pay@home 2-10 kg	€ 18,20	€ 18,93	4,01%	€ 0,73
	Online BPACK 24H - 0-2kg	€ 6,15	€ 6,40	4,07%	€ 0,25
	Online BPACK 24H - 2-5kg	€ 6,70	€ 6,97	4,03%	€ 0,27
	Online BPACK 24H - 5-10kg	€ 7,45	€ 7,75	4,03%	€ 0,30
	Online BPACK Secur 0-2kg	€ 7,45	€ 7,75	4,03%	€ 0,30
	Online BPACK Secur 2-5kg	€ 8,00	€ 8,32	4,00%	€ 0,32
	Online BPACK Secur 5-10kg	€ 8,75	€ 9,10	4,00%	€ 0,35
	Online BPACK Pay@home 0-2kg	€ 14,35	€ 14,92	3,97%	€ 0,57
	Online BPACK Pay@home 2-5kg	€ 14,90	€ 15,50	4,03%	€ 0,60
	Online BPACK Pay@home 5-10kg	€ 15,65	€ 16,28	4,03%	€ 0,63
	Online BPACK@bpost 24H - 0-2kg	€ 4,85	€ 5,04	3,92%	€ 0,19
	Online BPACK@bpost 24H - 2-5kg	€ 4,90	€ 5,10	4,08%	€ 0,20
	Online BPACK@bpost 24H - 5-10kg	€ 5,25	€ 5,46	4,00%	€ 0,21
	Online BPACK@bpost Secur 0-2kg	€ 6,15	€ 6,40	4,07%	€ 0,25
	Online BPACK@bpost Secur 2-5kg	€ 6,20	€ 6,45	4,03%	€ 0,25

	Online BPACK@bpost Secur 5-10kg	€ 6,55	€ 6,81	3,97%	€ 0,26
	Online BPACK@bpost Pay@home 0-2kg	€ 13,05	€ 13,57	3,98%	€ 0,52
	Online BPACK@bpost Pay@home 2-5kg	€ 13,10	€ 13,62	3,97%	€ 0,52
	Online BPACK@bpost Pay@home 5-10kg	€ 13,45	€ 13,99	4,01%	€ 0,54
Int. Package <=10kg	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone1	€ 11,15	€ 11,60	4,04%	€ 0,45
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone2	€ 13,25	€ 13,78	4,00%	€ 0,53
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone3	€ 15,90	€ 16,54	4,03%	€ 0,64
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone4	€ 20,15	€ 20,96	4,02%	€ 0,81
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone5	€ 28,60	€ 29,74	3,99%	€ 1,14
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone1	€ 10,95	€ 11,39	4,02%	€ 0,44
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone2	€ 13,05	€ 13,57	3,98%	€ 0,52
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone3	€ 15,70	€ 16,33	4,01%	€ 0,63
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone4	€ 19,95	€ 20,75	4,01%	€ 0,80
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone5	€ 28,40	€ 29,54	4,01%	€ 1,14
	BPACK WORLD 0-10kg	€ 17,40	€ 18,10	4,02%	€ 0,70
	BPACK WORLD 0-10kg online	€ 15,90	€ 16,54	4,03%	€ 0,64
	BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 0-2kg	€ 10,55	€ 10,97	3,98%	€ 0,42
	BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 2-10kg	€ 14,80	€ 15,39	3,99%	€ 0,59

*Tabel 1: Evolutie van de tarieven 2022-2023 voor het kleingebruikerspakket (zonder supplement voor eindejaarspiek)
Bron: bpost*

30. Als reactie op de brief van het BIPT van 11 juli 2022, waarbij het BIPT onder andere vragen stelt aangaande de scope en de implementatie van het supplement van 1 euro voor (nationale) pakketten tijdens de eindejaarspiek, voorzag bpost op 14 juli 2022 onderstaande tabel 2 voor de binnenlandse pakketten. Hierin neemt bpost in de berekening van de gemiddeld gewogen gemiddelde tariefverhoging de 1 euro voor 12% in rekening, daar bpost stelt dat (bekeken op basis van de afgelopen 3 jaar) circa [VERTROUWELIJK]% van het volume aan pakketten tijdens de eindejaarspiek wordt bedeed. Deze verhoging voor pakketten komt bovenop de potentiële algemene verhoging van 4% voor het kleingebruikerpakket. Volgens bpost zou de gewogen gemiddelde tariefverhoging hierdoor oplopen van +14,84% naar 14,96%.

Product	2022	2023	increase	suppl. Peek	volume part with suppl.	average price 2023 with supplement
BPACK Mini-Parcels 1	€ 4,60	€ 5,62	22,174 %	€ 1,00	12,000 %	€ 5,74
BPACK Mini-Parcels 1 (per 5)	€ 4,37	€ 5,34	22,197 %	€ 1,00	12,000 %	€ 5,46
BPACK Mini-Parcels 3	€ 5,99	€ 7,07	18,030 %	€ 1,00	12,000 %	€ 7,19
BPACK Mini-Parcels 3 (per 5)	€ 5,69	€ 6,72	18,102 %	€ 1,00	12,000 %	€ 6,84
BPACK 24H - 0-2 kg	€ 6,90	€ 7,80	13,043 %	€ 1,00	12,000 %	€ 7,92
BPACK 24H - 0-2 kg (per 10)	€ 6,555	€ 7,415	13,120 %	€ 1,00	12,000 %	€ 7,535
BPACK 24H - 2-10 kg	€ 9,20	€ 10,40	13,043 %	€ 1,00	12,000 %	€ 10,52
BPACK Secur 0-2 kg	€ 8,10	€ 9,15	12,963 %	€ 1,00	12,000 %	€ 9,27
BPACK Secur 0-2 kg (per 10)	€ 7,695	€ 8,685	12,865 %	€ 1,00	12,000 %	€ 8,805
BPACK Secur 2-10 kg	€ 10,40	€ 11,75	12,981 %	€ 1,00	12,000 %	€ 11,87
BPACK Pay@home 0-2 kg	€ 14,60	€ 16,33	11,849 %	€ 1,00	12,000 %	€ 16,45
BPACK Pay@home 2-10 kg	€ 16,90	€ 18,93	12,012 %	€ 1,00	12,000 %	€ 19,05
Online BPACK 24H - 0-2kg	€ 5,70	€ 6,40	12,281 %	€ 1,00	12,000 %	€ 6,52
Online BPACK 24H - 2-5kg	€ 6,20	€ 6,97	12,419 %	€ 1,00	12,000 %	€ 7,09
Online BPACK 24H - 5-10kg	€ 6,90	€ 7,75	12,319 %	€ 1,00	12,000 %	€ 7,87
Online BPACK Secur 0-2kg	€ 6,90	€ 7,75	12,319 %	€ 1,00	12,000 %	€ 7,87
Online BPACK Secur 2-5kg	€ 7,40	€ 8,32	12,432 %	€ 1,00	12,000 %	€ 8,44
Online BPACK Secur 5-10kg	€ 8,10	€ 9,10	12,346 %	€ 1,00	12,000 %	€ 9,22
Online BPACK Pay@home 0-2kg	€ 14,60	€ 14,92	2,192%	€ 1,00	12,000 %	€ 15,04
Online BPACK Pay@home 2-5kg	€ 16,90	€ 15,50	-8,284%	€ 1,00	12,000 %	€ 15,62
Online BPACK Pay@home 5-10kg	€ 16,90	€ 16,28	-3,669%	€ 1,00	12,000 %	€ 16,40

Online BPACK@bpost 24H - 0-2kg	€ 4,40	€ 5,04	14,545 %	€ 1,00	12,000 %	€ 5,16
Online BPACK@bpost 24H - 2-5kg	€ 4,40	€ 5,10	15,909 %	€ 1,00	12,000 %	€ 5,22
Online BPACK@bpost 24H - 5-10kg	€ 4,70	€ 5,46	16,170 %	€ 1,00	12,000 %	€ 5,58
Online BPACK@bpost Secur 0-2kg	€ 5,60	€ 6,40	14,286 %	€ 1,00	12,000 %	€ 6,52
Online BPACK@bpost Secur 2-5kg	€ 5,60	€ 6,45	15,179 %	€ 1,00	12,000 %	€ 6,57
Online BPACK@bpost Secur 5-10kg	€ 5,90	€ 6,81	15,424 %	€ 1,00	12,000 %	€ 6,93
Online BPACK@bpost Pay@home 0-2kg	€ 12,75	€ 13,57	6,431 %	€ 1,00	12,000 %	€ 13,69
Online BPACK@bpost Pay@home 2-5kg	€ 12,75	€ 13,62	6,824 %	€ 1,00	12,000 %	€ 13,74
Online BPACK@bpost Pay@home 5-10kg	€ 14,90	€ 13,99	-6,107 %	€ 1,00	12,000 %	€ 14,11

Tabel 2: Evolutie van de tarieven 2022-2023 voor de binnenlandse pakketten inclusief maximale verhoging doorheen 2023 en 12% van het supplement voor eindejaarspiek

Bron: bpost

31. Wat de deze berekeningswijze betreft werd onder sectie '3.4 Toepassing van de price cap' reeds uitgelegd dat in de postwet het specifieke geval van meerdere tarieven voor eenzelfde dienst gedurende éénzelfde jaar niet behandeld wordt. Wel wordt er gesproken van "maximale verhoging van de gemiddelde tarieven van het kleingebruikerspakket". Hoe deze gewogen gemiddelde tarieven worden bepaald, wordt verduidelijkt door artikel 19, §1, 1° van de postwet. Er wordt de som genomen van volgende vermenigvuldigingen (voor alle producten oftewel diensten van het kleingebruikerspakket): elke tariefwijziging van dienst j in jaar n ten opzichte van het voorgaande jaar, uitgedrukt in %, wordt vermenigvuldigd met het aandeel in de omzet van dienst j in jaar n-2, gedeeld door de totale omzet van het pakket in hetzelfde jaar, uitgedrukt in %. Doelstelling is dus om tariefstijgingen per product of dienst van het kleingebruikerspakket te wegen volgens het aandeel van dit product of dienst in de omzet van het gehele kleingebruikerspakket. Bpost past in haar berekening echter reeds een gewogen gemiddelde toe (op basis van volume) op de eerste stap, de "tariefwijziging van dienst j" (zijnde in dit specifieke geval elk nationaal pakket), en dit omdat dit gewijzigde tarief slechts tijdens de eindejaarspiek van toepassing is. Voor de producten met betrekking tot de nationale pakketten voegt bpost daarom het supplement van 1 euro tijdens de eindejaarspiek slechts voor 12% toe, zijnde het aandeel van het volume dat bpost tijdens de eindejaarspiek tijdens de laatste drie jaar heeft vastgesteld. Hierbij kan men zich de vraag stellen of dit de deur niet kan openen voor mogelijke prijswijzigingen die, hoewel proportioneel over het jaar genomen niet buiten de grenzen van de price cap vallen, desalniettemin problematisch zouden kunnen zijn ten aanzien van de verplichtingen van kostenoriëntatie en/of betaalbaarheid (welke verankerd zijn in de Europese postrichtlijn). Om dit te concretiseren met een eenvoudig (en wellicht onrealistisch) voorbeeld zou men kunnen stellen dat een product dat tijdens 364 dagen van een jaar 5 euro kost, maar tijdens 1 dag per jaar 100 euro kost, wel degelijk de price cap naleeft wat echter niet betekent dat er geen twijfels kunnen geuit worden naar de betaalbaarheid (en de kostenoriëntatie) van deze prijs. De bescherming die de price cap geeft moet immers te alle tijde kunnen gelden voor de gebruiker.
32. Gegeven de beperkte impact van het supplement en het feit dat het eerder onwaarschijnlijk is dat de betaalbaarheid in het gedrang zal komen, kan het BIPT echter de berekeningswijze van bpost aanvaarden. Het BIPT behoudt zich wel het recht voor om desgevallend een andere berekeningswijze te gebruiken voor tariefdifferentiatie voor eenzelfde dienst binnen eenzelfde jaar en dit om de betaalbaarheid (met het oog op het maximale tarief) ten alle tijden te garanderen.

3.3. Analyse

3.3.1. De verhogingen

3.3.1.1. Historische evolutie

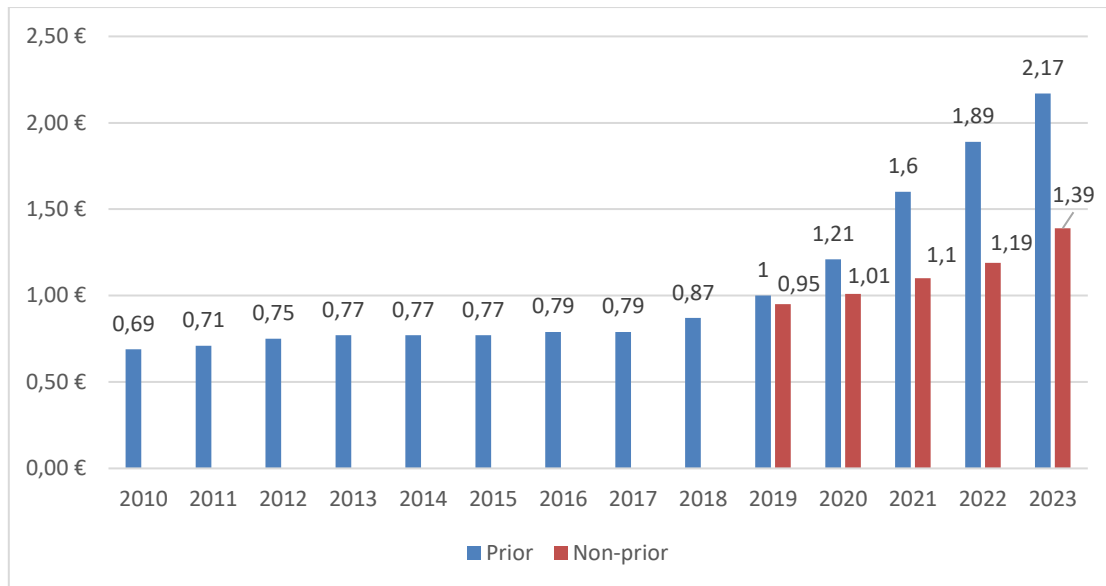
33. Figuur 1 hieronder toont de evolutie van de postzegeltarieven sinds 2010. Op 1 januari 2023 zal het tarief per postzegel op 2,17 euro voor de prior en 1,39 euro voor de non-prior liggen. Figuur 1 geeft vervolgens weer in welke mate de postzegeltarieven zijn gestegen. Voor de prior zal er meer dan een verdubbeling hebben plaatsgevonden tussen 2017 en 2023, met een stijging van 174,7%. Het zwaartepunt van de stijgingen vond inderdaad plaats na 2017, onder de nieuwe postwet van 26 januari 2018 (en bijbehorende nieuwe price cap formule). Ook de non-prior kende sinds zijn introductie in 2019⁶ een eerder stevige stijging van 46,3%. Daarbij dienen we dan tevens in het achterhoofd te houden dat de non-prior anno 2019 reeds tegen een fors tarief in de markt werd gezet, in die mate zelfs dat de non-prior in 2019 met een stuktarief van 0,95 euro duurder was dan het priortarief van een jaar eerder (0,87 euro).
34. We dienen hierbij tevens nog op te merken dat het vooropgestelde verschil tussen het enkelstuktarief en het stuktarief per 10 priorzegels op 3 eurocent, net als in de voorbije jaren, zal worden gehandhaafd in het voorstel van bpost. Dit heeft als gevolg dat de relatieve prijsstijging nog sterker is bij de zegels verkocht per 10 stuks, zijnde voor de prior verkocht per 10 +189,2% sinds 2017 tegenover +174,7% voor het enkelstuktarief. Daarenboven was de discrepantie in absolute termen tussen het enkelstuktarief en het stuktarief per 10 zegels vroeger veel groter: in 2010 bedroeg het verschil bijvoorbeeld 10 eurocent (59 versus 69 eurocent).⁷ Daardoor wordt het voor de consument dus steevast minder interessant om zegels per 10 aan te schaffen, daar het verschil, met het enkelstuktarief afneemt. Zeker in relatieve termen, de 'korting' bij aanschaf per 10 priorzegels gaat anno 2023 nog amper 1,4% bedragen. Ter vergelijking, in 2010 bedroeg deze korting 14,5%. Anno 2023 zou een reductie van 14,5% betekenen dat per 10 de stukprijs maximaal 1,86 euro zou dienen te bedragen voor de prior in plaats van 2,17 euro indien aangeschaft per stuk. Voor de non-prior zou dit maximaal 1,19 euro in plaats van 1,39 euro betekenen. Nochtans worden ruim meer dan de helft (circa [VERTROUWELIJK]) van de verkochte zegels per 10 verkocht, wat tevens voordelen voor bpost oplevert inzake lokettijd⁸ en vooruitbetaling⁹.

⁶ Tot 1 augustus 2007 was er reeds een non-prior postzegel (laatste stukprijs bedroeg 0,46 euro). Op dat moment ging het om een D+2 postzegel. Op 1 januari 2019 werd een non-prior D+3 postzegel geïntroduceerd.

⁷ Ter herinnering, in die periode was er enkel een prior postzegel beschikbaar.

⁸ Eenmalig gebruik versus potentieel tienmalig gebruik van het loket.

⁹ Indien de gebruiker een voorraad van zegels gaat aanhouden, dan heeft er een vooruitbetaling plaatsgevonden.

*Figuur 2: Vergelijking van het postzegeltarief (stukprijs) van 2010 tot en met 2023
Bron: BIPT*

35. We bekijken hier de relatieve stijgingen bij de postzegels, maar het is belangrijk aan te stippen dat de verhogingen voor prior bij de frankeermachines¹⁰ (oftewel MAFF¹¹) een nog grotere impact hebben. Het verschil van 15 eurocent met het enkelstuktarief van de postzegel, of 12 eurocent met het tarief per 10 postzegels, wordt behouden zodat de relatieve stijging bij de frankeermachines nog groter is, zijnde +16,1% voor het priortarief ten opzichte van 2022. Anno 2017 bedroeg het prior tarief voor frankeermachines 0,74 euro per stuk, anno 2023 zal dit 2,02 euro bedragen. Bij non-prior via frankeermachines zal de stijging ten opzichte van 2022 zelfs 20,4% bedragen.
36. Zoals reeds werd aangehaald in het vorig prijsbesluit springt de discrepantie aangaande de tariefstijging bij frankeermachines (16,1% voor de prior en +20,4% voor de non-prior) en bulk admin (zoals voorgesteld door bpost aan het BIPT op 20 juni 2022: +9% voor small format 0-20gr prior en + 7,5% voor hetzelfde formaat non-prior)¹² voor grootgebruikers in het oog. Niettemin kennen beide manieren van zending dezelfde kosten van bedeling¹³ en grotendeels dezelfde sorteerkosten, terwijl in beide gevallen kosten aangaande het netwerk (er is immers geen verkoop aan het loket) worden vermeden. Voor gebruikers van frankeermachines wordt het aldus steeds interessanter om op zoek te gaan naar alternatieve communicatiekanalen of alternatieve operatoren of integratoren.

¹⁰ Een frankeermachine is een apparaat dat poststukken van frankering voorziet door er een frankeerstempel op te zetten in plaats van een postzegel.

¹¹ Afkorting uit het Frans: "Machine à affranchir"

¹² Waarbij bij bulk admin small format 0-20gr de aangekondigde stijging voor prior (2,4%) zelfs beperkter zal zijn dan de stijging voor non-prior (4%).

¹³ Bij prior bij drie van de vijf werkdagen door middel van specifieke point to point (P2P) rondes.

3.3.1.2. Internationale vergelijking

37. Wanneer men de nominale prijs¹⁴ van de binnenlandse standaardbrief vergelijkt in Europa aan de hand van de meest recente 'International Letter Price Survey'¹⁵ van Deutsche Post, stelt men vast dat België momenteel (in 2022), het vijfde duurste nominale (prior-) tarief heeft van de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk. Het prior Belgisch stuktarief van 1,89 euro ligt immers ver boven het mediaan¹⁶ tarief van 0,98 euro. Anno 2017 bezette bpost nog de 7de plaats, daarna klom het gestaag en verwijderde het zich met name van zowel de mediaan (dat amper klom van 0,7 tot 0,98 euro tussen 2017 en 2022 terwijl het tarief van bpost verdubbelde van 0,79 tot 1,89 euro) als van de buurlanden. Er moet echter worden opgemerkt dat in een kleine helft van de Europese landen het gewicht van de binnenlandse standaardbrief beperkt is tot 20 à 30 gram, wat niet het geval is in België, waar het beperkt is tot 50 gram. Positieve uitschieters betreffen Italië en het Verenigd Koninkrijk, waar het maximumgewicht zelfs 100 gram bedraagt, met, in het Verenigd Koninkrijk, een lagere prijs als in België.
38. Als we momenteel over onze onmiddellijke landsgrenzen kijken en de tarieven in de buurlanden vergelijken met het huidig stuktarief van 1,89 euro in België, dan valt op dat geen enkel buurland een hoger binnenlands priortarief heeft. Zelfs Frankrijk, dat als enig buurland stevast een hoger tarief kende in het verleden¹⁷, heeft momenteel een prior zegelprijs die 46 eurocent lager ligt dan in België.¹⁸ Met de andere buurlanden is het verschil zelfs flink uitgediept, in die mate zelfs dat een prior in deze buurlanden goedkoper is dan een non-prior postzegel (aan 1,19 euro stukprijs) in België. In het geval van het Verenigd Koninkrijk bedraagt dit verschil 69 eurocent. Nederland kent een prior tarief dat 93 eurocent goedkoper is dan het prior tarief in België. In vergelijking met Duitsland en Luxemburg bedraagt het verschil maar liefst respectievelijk 1,04 euro en 1,09 per prior postzegel. Een prior postzegel in België is zodoende meer dan dubbel zo duur dan in zowel Duitsland als Luxemburg. Figuur 3 geeft deze situatie tussen België en de buurlanden tevens visueel weer.
39. We dienen hier op te merken dat in Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk er, net als in België ook de mogelijkheid bestaat om een goedkopere non-priorzegel aan te schaffen. Waardoor zowel in Frankrijk (1,16 euro voor D+2 en 1,14 euro voor D+4) als in het Verenigd Koninkrijk (0,8 euro voor D+3¹⁹) ook dit tarief opnieuw onder het vergelijkbaar Belgische tariefniveau (1,19 euro voor non-prior) komt te liggen.
40. Met een vooropgesteld prior-tarief voor 2023 van 2,17 euro en een non-priorzegeltarief van 1,39 euro, dreigt de Belgische positie in vergelijking met de buurlanden zelfs verder te

¹⁴ Een weergave van de nominale prijzen blijft, naast een vergelijking op basis van koopkracht, interessant omdat dit de tarieven zijn die de gebruiker in de diverse landen zal aantreffen en bovendien de vergelijking met de buurlanden erg relevant is daar de verschillen in koopkracht er relatief klein zijn.

¹⁵ Het gaat hierbij veelal om D+1 tarieven daar deze in alle landen worden aangeboden, in enkele uitzondering wordt hiervan afgeweken. Bijvoorbeeld in Spanje, waar non-prior 20 gram 0,75 euro kost en mee is opgenomen in de vergelijkingslijst. Dit omdat het prior-alternatief reeds een supplementaire dienst, namelijk track and trace, bevat. In België is echter de non-prior postzegel, sinds zijn introductie in 2019, couranter in gebruik dan de prior postzegel.

¹⁶ Het gebruik van de mediaan is hier noodzakelijk omwille van de uitschieters voor Denemarken, Italië, Finland en Griekenland die het gemiddelde te sterk zouden vertekenen.

¹⁷ De oppervlakte van Frankrijk bedraagt dan ook 643.801 km², tegenover slechts 30.689 km² voor België. Dit zal een weerslag hebben op de distributiekost van met name prioritaire zendingen (D+1).

¹⁸ Vanaf 2023 zal de prior zoals we die vandaag kennen echter verdwijnen in Frankrijk. Volgens La Poste sluit de huidige prioriteitsbrief D+1 niet meer aan bij de gewoonten van de gebruikers en is de energievoetafdruk ervan aanzienlijk. Als alternatief zal een hybridevorm nog mogelijk zijn, welke digitaal wordt verzonden en vervolgens lokaal zal worden afgedrukt en bezorgd. Daarnaast zal ook de non-prior categorie D+2 verschuiven naar D+3. Bron: Cullen International 3 augustus 2022 "ARCEP approves La Poste's removal of the priority letter service"

¹⁹ Inclusief levering op zaterdag

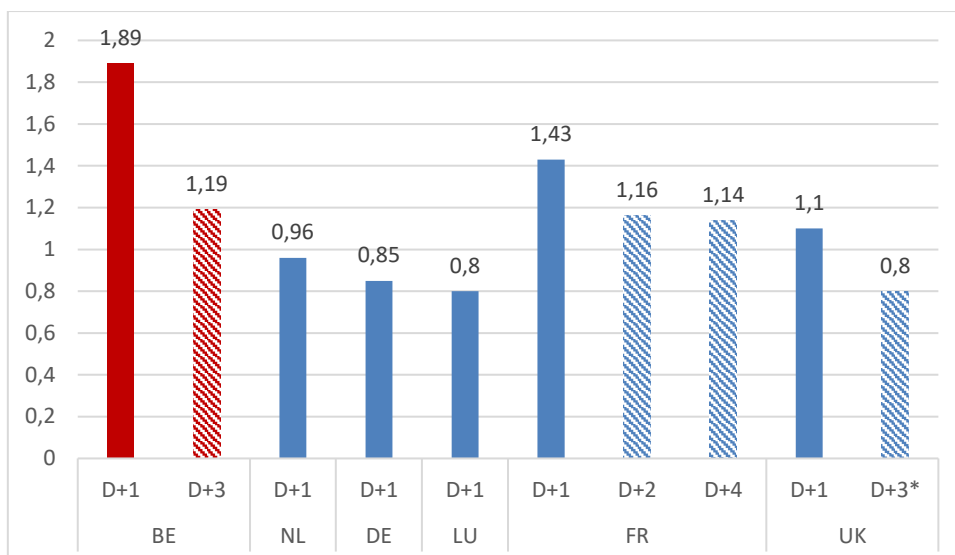
verslechteren. In Nederland zal de prior postzegel bijvoorbeeld slechts met 5,2% stijgen van 0,96 euro naar 1,01 euro.²⁰

	Land	Nominale prijs in EUR	Maximum gewicht van de brief
1	Denemarken	3,90	50 gr
2	Finland	3,45	50 gr
3	Italië	2,80	100 gr
4	Griekenland	1,90	20 gr
5	België	1,89	50 gr
6	Estland	1,50	50 gr
7	Frankrijk	1,43	20 gr
8	Zweden	1,28	20 gr
9	Ierland	1,25	50 gr
10	Letland	1,20	20 gr
11	Verenigd Koninkrijk	1,10	100 gr
12	Tsjechische Republiek	1,01	50 gr
13	Slowakije	1,00	50 gr
14	Polen	0,99	50 gr
	Mediaan EU 28	0,98	
15	Nederland	0,96	20 gr
16	Kroatië	0,86	50 gr
17	Oostenrijk	0,85	20 gr
18	Duitsland	0,85	20 gr
19	Luxemburg	0,80	50 gr
20	Roemenië	0,79	20 gr
21	Spanje	0,75	20 gr
22	Portugal	0,74	20 gr
23	Slovenië	0,67	50 gr
24	Bulgarije	0,56	50 gr
25	Hongarije	0,56	30 gr
26	Litouwen	0,55	20 gr
27	Cyprus	0,41	20 gr

Tabel 3: Vergelijking van de nominale prijs van een binnenlandse standaardbrief in Europa (2022)

Bron: Deutsche Post, 2022

²⁰ https://www.acm.nl/nl/publicaties/acm-verhoogde-tarieven-universele-postdienst-2023-vastgesteld-conform-de-wet?utm_source=nieuwsbrief&utm_medium=email

Figuur 3: Vergelijking van het prior (D+1) en non-prior (D+2, D+3 of D+4) postzegeltarief (stukprijs in euro) tussen België en de buurlanden anno 2022

* Inclusief levering op zaterdag in het Verenigd Koninkrijk

Bron: BIPT

41. Wanneer men dezelfde vergelijking maakt in termen van koopkrachtpariteit (KKP)²¹, zodat er rekening wordt gehouden met de individuele economische situatie van elk land, stelt men vast dat de Belgische positionering amper verbeterd. Ons land neemt in dat geval de 6^e plaats in, dus nog steeds boven de mediaan²², onder de landen van de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk voor een binnenlandse standaardbrief. Ter vergelijking, vorig jaar bekleedde België nog de 7^e positie in deze ranking en 2 jaar terug de 12^e plek.
42. België blijkt echter anno 2022 reeds duur vergeleken met zijn buurlanden, waarvan de prijs volgens KKP van de binnenlandse standaardbrief tussen 0,68 euro en 1,45 euro ligt, tegenover 1,87 euro in België. België bevindt zich weliswaar 'slechts' 5 plaatsen voor Frankrijk (12^e), maar Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland zitten lager in de rangschikking, respectievelijk op de 17^e, 20^e en 24^e plaats. Luxemburg (26^e) zit zelfs bij de goedkoopste landen van Europa voor de prijs van de binnenlandse standaardbrief uitgedrukt in KKP. Gemiddeld gezien dient een Belg aldus meer van zijn koopkracht te spenderen om een brief te verzenden dan in onze omringende landen het geval is.

Land	Prijs aangepast voor KKP in EUR	Maximum gewicht van de brief
1 Denemarken	3,23	50 gr
2 Italië	3,12	100 gr
3 Finland	3,01	50 gr
4 Griekenland	2,54	20 gr
5 Estland	2,07	50 gr
6 België	1,87	50 gr
7 Polen	1,81	50 gr
8 Letland	1,80	20 gr
9 Roemenië	1,66	20 gr
10 Tsjechische Republiek	1,55	50 gr
11 Kroatië	1,48	50 gr

²¹ Bij deze vergelijking heeft Deutsche Post de Duitse koopkracht als maatstaf, ijkingspunt genomen.

²² Het gebruik van de mediaan is hier noodzakelijk omwille van de uitschieters voor Denemarken, Italië en Finland die het gemiddelde te sterk zouden vertekenen.

12	Frankrijk	1,45	20 gr
13	Slowakije	1,37	50 gr
14	Bulgarije	1,15	50 gr
	Mediaan EU 28	1,15	
15	Ierland	1,15	50 gr
16	Zweden	1,13	20 gr
17	Verenigd Koninkrijk	1,05	100 gr
18	Hongarije	0,97	30 gr
19	Portugal	0,96	20 gr
20	Nederland	0,92	20 gr
21	Litouwen	0,89	20 gr
22	Spanje	0,88	20 gr
23	Slovenië	0,88	20 gr
24	Duitsland	0,85	20 gr
25	Oostenrijk	0,82	20 gr
26	Luxemburg	0,68	50 gr
27	Cyprus	0,49	20 gr
28	Malta	0,38	50 gr

Tabel 4: Vergelijking van de prijs van een binnenlandse standaardbrief in Europa (in KKP voor 2022)

Bron: Deutsche Post, 2022

3.3.2. Analyse van de tariefprincipes

43. Voor elk product worden de wettelijke principes vastgelegd in punt 3.1.1.2, namelijk de betaalbaarheid, de kostenbasering, de uniformiteit over het gehele grondgebied, de transparantie en de niet-discriminatie geverifieerd. De verificatie van de price-cap, en dus van de betaalbaarheid en kostenbasering van de tariefverhogingen, geschiedt in punt 3.4 van dit besluit.

3.3.2.1. Uniformiteit van de tarieven

44. De tarieven zijn identiek ongeacht het adres van de geadresseerde.

3.3.2.2. Transparantie en non-discriminatie

45. Het transparantieprincipe wordt in acht genomen want de enkelstuktarieven, bestemd voor de kleine gebruiker, worden gepubliceerd op de website van bpost en liggen ter beschikking in de postkantoren en de PostPunten. Tot op heden is er aan het BIPT geen enkel probleem gemeld in verband met discriminatie ten opzichte van de producten in het kleingebruikerspakket.

3.3.3. Correctie voor de eindrechten

46. Artikel 19, § 1, 2°, van de postwet schrijft het volgende voor:

"Wat de uitgaande grensoverschrijdende post en de uitgaande grensoverschrijdende postpakketten betreft, zullen de tariefverhogingen die rechtstreeks het gevolg zijn van een verhoging van de eindrechten betaald door de aanbieder van de universele dienst niet in rekening worden genomen voor de toepassing van de price-cap formule."

47. De rechtvaardiging van de tariefverhogingen gegenereerd door de verhogingen van de eindrechten werd meegedeeld door bpost in een bestand waarin de bijzondere trekkingsrechten per land worden gespecificeerd voor de kleine en grote zendingen alsook voor de zendingen die bpost als omvangrijk bestempelt. De gewogen gemiddelden leveren de volgende resultaten op:

	PRIOR	NON PRIOR
TD EUROPE	6,28%	6,26%
TD ROW	16,61%	16,06%

	PRIOR	NON PRIOR
REGISTERED	6,46%	NA
KILOPOST	10,53%	45,19%

Tabel 5: Aanpassingen voor eindrechten²³
Bron: bpost

48. De werkelijke verhogingen waarmee rekening wordt gehouden voor de toepassing van de price-cap na correctie van deze eindrechten toegepast op de verhogingen gevraagd door bpost, staat in de laatste kolom van de tabel hieronder.

Basket	Product	Price Evolution			Net impact of price increases		
		price 2022	price 2023	average increase	Corrections TD	Increase base for price cap	Net increase
International Mail <=2kg	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per Piece	€ 2,23	€ 2,65	18,834 %	-6,277%	12,557 %	0,150%
	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per 5	€ 2,09	€ 2,53	21,053 %	-6,277%	14,775 %	0,270%
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per piece	€ 2,45	€ 2,87	17,143 %	-	0,531 %	0,001%
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per 5	€ 2,31	€ 2,75	19,048 %	-	2,436 %	0,005%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-Eur	€ 2,10	€ 2,52	20,000 %	-6,277%	13,723 %	0,124%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-Eur	€ 2,00	€ 2,42	21,000 %	-6,256%	14,744 %	0,177%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-row	€ 2,32	€ 2,74	18,103 %	-	1,492 %	0,002%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-row	€ 2,17	€ 2,59	19,355 %	-	3,298 %	0,006%
	Internat. Registered	Social Mail-Reg.Int Stamps-Eur	€ 7,76	€ 8,84	13,918 %	-6,463%	7,455 %
Social Mail-Reg.Int Stamps-row		€ 7,98	€ 9,06	13,534 %	-6,463%	7,071 %	0,009%
Social Mail-Registered Int-Eur		€ 7,61	€ 8,67	13,929 %	-6,463%	7,466 %	0,042%

²³ Zie bijlage 2 voor het overzicht.

		€	13,538	7,075			
	Social Mail-Registered Int-row	€ 7,83	8,89	%	-6,463%	%	0,007%
Int. Package <=10kg	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone1	€ 10,50	11,60	%	10,532%	%	0,000%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone2	€ 12,50	13,78	%	10,532%	%	-0,001%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone3	€ 15,00	16,54	%	10,532%	%	0,000%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone4	€ 19,00	20,96	%	10,532%	%	0,000%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone5	€ 27,00	29,74	%	10,532%	%	-0,001%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone1	€ 9,90	11,39	%	45,192%	%	-0,002%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone2	€ 11,90	13,57	%	45,192%	%	0,000%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone3	€ 14,40	16,33	%	45,192%	%	0,000%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone4	€ 18,40	20,75	%	45,192%	%	0,000%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone5	€ 26,40	29,54	%	45,192%	%	0,000%
	BPACK WORLD 0-10kg	€ 16,40	18,10	%		%	0,275%
	BPACK WORLD 0-10kg online	€ 15,20	16,54	%		%	0,087%
	BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 0- 2kg	€ 9,95	10,97	%		%	0,001%
	BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 2- 10kg	€ 13,95	15,39	%		%	0,000%

Tabel 6: Tariefverhoging voor grensoverschrijdende post
Bron: bpost

3.4. Toepassing van de price cap

49. Overeenkomstig artikel 19, §1, 1° van de postwet geldt de volgende formule:

"De gewogen tariefverhoging, zoals gedefinieerd, is lager dan of gelijk aan de verhoging van het gezondheidsindexcijfer tussen de maand april van het voorlaatste jaar en de maand april van het jaar n-1 dat voorafgaat aan de toepassing van de tariefverhoging, verminderd met een correctiefactor "X"."

$$\sum_{j=1}^N W_{j,n-2} \times M_{j,n} \leq \left(\frac{I_{n-1}}{I_{n-2}} * [1 - X] - 1 \right)$$

en

$$X = V/(1 + V) + KRF * EWV$$

50. Waarbij:
- "M_{j,n}": tariefwijziging van dienst j in jaar n ten opzichte van het voorgaande jaar, uitgedrukt in %.
 - "W_{j,n-2}": aandeel in de omzet van dienst j in jaar n-2, gedeeld door de totale omzet van het pakket in hetzelfde jaar, uitgedrukt in %.
 - "N": het aantal in het pakket opgenomen diensten.
 - "-n": jaar waarin de tariefverhoging wordt toegepast.
 - "In-1": waarde van het gezondheidsindexcijfer in april van jaar n-1 dat aan de toepassing van de tariefverhoging voorafgaat.
 - "In-2": waarde van het gezondheidsindexcijfer in april van het voorlaatste jaar n-2.
 - "X": een correctiefactor die wordt toegepast op de inflatie om de maximale verhoging van de gemiddelde tarieven van het kleingebruikerspakket te bepalen. De waarde van deze factor kan negatief zijn.
51. Zoals werd aangehaald in punt 3.2 wordt voor de gewogen gemiddelde tariefverhoging de som genomen van volgende vermenigvuldigingen (voor alle producten oftewel diensten van het kleingebruikerspakket): elke tariefwijziging van dienst j in jaar n ten opzichte van het voorgaande jaar, uitgedrukt in %, wordt vermenigvuldigd met het aandeel in de omzet van dienst j in jaar n-2, gedeeld door de totale omzet van het pakket in hetzelfde jaar, uitgedrukt in %. Doelstelling is dus om tariefstijgingen per product of dienst van het kleingebruikerspakket te wegen volgens het aandeel van dit product of dienst in de omzet van het gehele kleingebruikerspakket.
52. De verwachte gewogen gemiddelde evolutie van het volume voor het jaar 2022 is volgens bpost als volgt:

3.4.1. Berekening van de correctiefactor "X"

53. Artikel 19, §1, 2° van de postwet schrijft het volgende voor:
- "V" is de verwachte gewogen gemiddelde evolutie van het volume van de producten behorende tot het kleingebruikerspakket tussen het jaar n-1 en het jaar n, berekend door de verwachte evolutie van de volumes van elk van de producten behorende tot het kleingebruikerspakket tussen het jaar n-1 en het jaar n te wegen gebruik makend van het aandeel in de verwachte inkomsten van het kleingebruikerspakket van elk van deze producten in het jaar n-1 als wegingsfactor.

- “KRF” is een kostenreductiefactor, dit wil zeggen de jaarlijkse graad van kostenreductie die de aanbieder van de universele dienst moet realiseren in de komende jaren teneinde gedeeltelijk het effect van de daling van de volumes te compenseren. Deze factor wordt vastgesteld op 2,8 %.
- “EWV” is een efficiëntiewinstverdelingsfactor, dit wil zeggen een factor die het aandeel van de efficiëntiewinsten van de aanbieder van de universele dienst vertegenwoordigt dat deze moet afstaan aan de gebruikers van de diensten van het kleingebruikerpakket via de tarieven. Deze factor wordt vastgesteld op 33 %.

54. De verwachte gewogen gemiddelde evolutie van het volume voor het jaar 2023 is volgens bpost als volgt:

Basket	Product	Estimated Revenue 2022		Est Vol 2023 /2022	V-factor
		amount	weighting		
National Mail <= 2kg	Daily Mail-Stamp-Prior-Per Piece			Relative Change per Product or Group of Products	
	Daily Mail-Stamp-Prior-Per 10				
	Daily Mail-Stamp-Non-Prior-Per Piece				
	Daily Mail-Stamp-Non-Prior-Per 10				
	Daily Mail-maff/uvrd/pp-Prior				
National Registered	Daily Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior				
	Registered-Stamp-Prior-<= 2 kg				
	Registered-Other-Prior-<= 2 kg				
	Registered-Advice of Receipt				
International Mail <= 2kg	Registered-Declared Value				
	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per piece				
	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per 5				
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per piece				
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per 5				
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-Eur				
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-Eur				
Internat. Registered	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-row				
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-row				
	Social Mail-Reg.Int Stamps-Eur				
	Social Mail-Reg.Int Stamps-row				
	Social Mail-Registered Int-Eur				
	Social Mail-Registered Int-row				

<p style="text-align: center;">National</p> <p style="text-align: center;">Packages <=10kg</p>	<p>BPACK Mini-Parcels 1</p> <p>BPACK 24H - 0-2 kg</p> <p>BPACK 24H - 2-10 kg BPACK Secur 0-2 kg</p> <p>BPACK Pay@home 0-2 kg</p> <p>Online BPACK 24H - 0-2kg</p> <p>Online BPACK Pay@home 0-2kg</p> <p>Online BPACK@bpost 24H - 0-2kg</p> <p>Online BPACK@bpost Secur 0-2kg</p> <p>Online BPACK@bpost Pay@home 0-2kg</p>	<p>[VERTROUWELIJK]</p>		
<p style="text-align: center;">Int. Package <=10kg</p>	<p>BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone1 BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone2 BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone3 BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone4 BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone5 BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone1 BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone2 BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone3 BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone4</p>			

BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone5			
BPACK WORLD 0-10kg			
BPACK WORLD 0-10kg online			
BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 0-2kg			
BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 2-10kg			

Total		-	12,614%
-------	--	---	---------

Tabel 7: Verwachte gewogen gemiddelde evolutie van het volume 2023

Bron: bpost

55. Berekening correctiefactor "X" door het BIPT:

$$V = -12,614\%$$

$$KRF = 2,8\%$$

$$EWW = 33\%$$

$$\Rightarrow X = [-12,614\% / (1 + (-12,614\%))] + 2,8\% * 33\% = -13,506\%$$

3.4.2. Bemerkingen van het BIPT aangaande de correctiefactor "X" en het kostenoriëntatieprincipe

56. *Schattingen liggen in lijn met volumewijzigingen aangaande het kleingebruikerspakket in 2021*

Het BIPT kan zich, na een verificatie op basis van informatie aangereikt door bpost, vinden in de vooropgestelde schattingen van volumewijzigingen (zie 3.4.1.) aangaande het kleingebruikerspakket. Deze schattingen liggen in lijn met de anno 2021 waargenomen ontwikkelingen van de volumes. De gerealiseerde 'V' voor 2021 was immers gelijk aan -14,7%²⁴ aangaande het kleingebruikerspakket.

57. *Huidige compensatie voor volumedalingen slechts indirect gelieerd aan de onderliggende kosten*

Het BIPT heeft reeds in 2017, middels een advies²⁵, kritiek geleverd aangaande deze werkwijze van compensatie voor volumedalingen zoals gedefinieerd door de wet van 26 januari 2018. Deze methodologie, die inhoudt dat de volumedalingen aangaande het kleingebruikerspakket rechtstreeks en geheel worden gecompenseerd zonder rekening te houden met (afnemende totale) variabele kosten, is immers slechts indirect gelieerd aan de onderliggende kosten en is dus geen goede maatstaf om het principe van kostenoriëntatie af te dwingen. Met zijn reactie van 21 oktober 2022 onderlijnde bpost dat het merendeel van de kosten van vaste aard zijn en dat het geconfronteerd wordt met stijgende eenheidskosten.

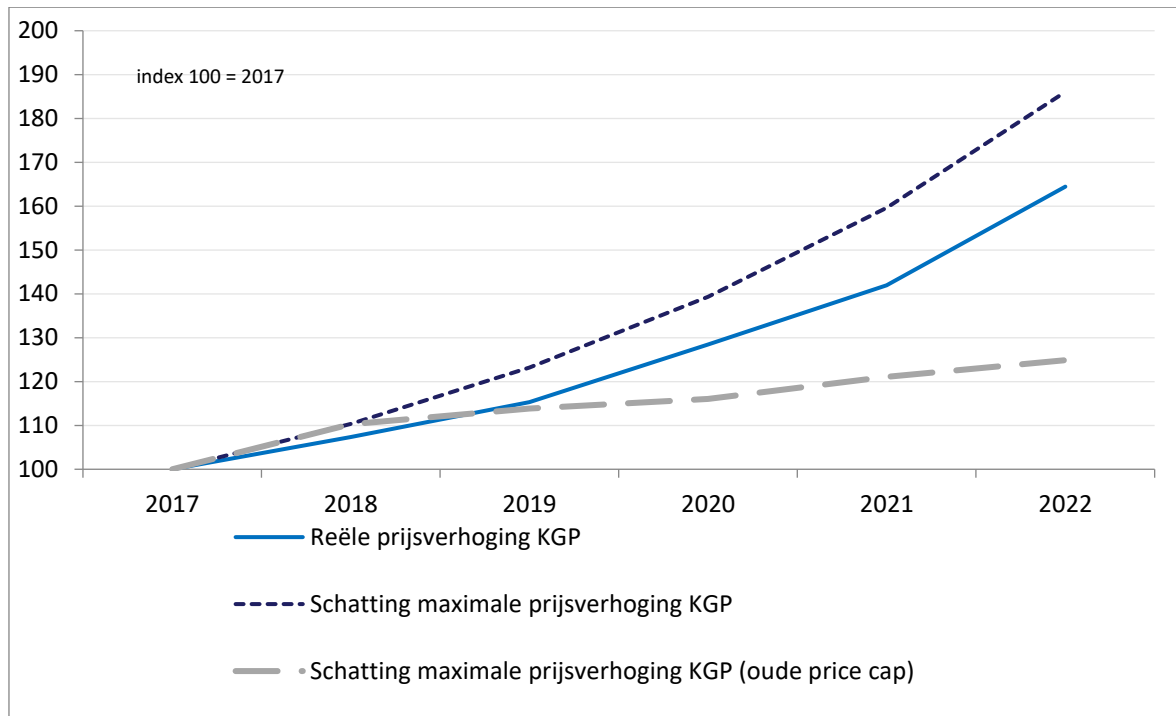
Ter herinnering, de tariefverhoging van in totaal 51% tussen 2017 en 2022 aangaande het kleingebruikerspakket, zit reeds meer dan halverwege van wat het BIPT in zijn advies van 19 oktober 2017 aanhaalde als maximaal potentiële impact (zijnde het zogenaamde worst

²⁴ Terwijl bpost een schatting van -10,8% had voorzien.

²⁵ Advies van de Raad van het BIPT van 19 oktober 2017 met betrekking tot het wetsontwerp betreffende de postdiensten:

<http://www.bipt.be/nl/operators/post/universele-en-niet-universele-postdiensten/advies-van-de-raad-van-het-bipt-van-19-oktober-2017-met-betrekking-tot-het-wetsontwerp-betreffende-de-postdiensten>

case scenario) op het kleingebruikerspakket door introductie van de vernieuwde price-capformule en het daarmee samenhangende gebrek aan werkelijke verificatie van het kostenoriëntatieprincipe. Figuur 4 geeft daarenboven het contrast weer met de maximaal mogelijke tariefstijging onder de oude price cap (op basis van een compensatie voor inflatie en een kwaliteitsbonus). In dit laatste geval, onder de oude price cap, wordt zelfs nog voor 2018 de volledige ongebruikte marge van 7,59% van 2017 (zonder tariefstijging) toegevoegd. We zien sinds 2017 dan ook dat de algemene marge van bpost daalt, maar dat de marge op kleingebruikerspakket niettemin erg hoog blijft (met [25-35]% anno 2021).

Figuur 4: Vergelijking van reële prijsverhoging kleingebruikerspakket (KGP) met enerzijds de maximale geschatte prijsverhoging aangaande het KGP volgens het advies van het BIPT van 19 oktober 2017 en anderzijds de maximale geschatte prijsverhoging aangaande het KGP volgens de oude price cap (op basis van inflatie en een kwaliteitsbonus) (2017-2022)

Bron: BIPT

58. Volumewijziging kleingebruikerspakket wijkt echter af van algemene volumewijziging

De diensten binnen het kleingebruikerspakket worden grotendeels gezamenlijk behandeld, zoals bij sortering en distributie, met de andere (bulk)diensten aangeboden door bpost. Ook de volumewijzigingen zouden zodoende, in tegenstelling tot wat voorgeschreven wordt door artikel 19, §1, 2° van de wet van 26 januari 2018, globaal en niet op basis van het kleingebruikerspakket dienen bekeken te worden. Reeds in het verleden, voor de periode tussen 2017 en 2019, werd vastgesteld dat de daling aangaande brievenpost in het algemeen lager ligt dan deze specifiek voor de enkelstukken (zijnde het kleingebruikerspakket). Voor 2021 publiceerde bpost een algemene daling aangaande nationale brievenpost van -5,9%, voor 'National mail <=2kg' en 'National registered' binnen het kleingebruikerspakket zien we echter een gewogen gemiddelde daling van -[VERTROUWELIJK]%

59. Volume-effecten door significante prijsstijgingen maken net nieuwe prijsstijgingen mogelijk

De rechtstreekse compensatie voor volumedalingen is een systeem dat net verdere prijsstijgingen kan uitlokken. Immers, significante prijsstijgingen zullen verdere, sterkere

volumedalingen uitlokken²⁶; de meer prijsgevoelige gebruikers zullen, waar mogelijk, minder brieven gaan sturen of overschakelen op alternatieven, waarna bijgevolg de prijzen opnieuw kunnen stijgen omdat volumedalingen zich zullen hebben voorgedaan. Kleine gebruikers die geen alternatief hebben of hun volume niet kunnen laten dalen, worden in dergelijk geval stelselmatig met significant hogere prijzen geconfronteerd. Het huidig wettelijk kader laat niet toe deze problematiek, aangaande kostenoriëntatie en, op termijn i.g.v. verdere prijsstijging, mogelijks ook betaalbaarheid, te remediëren. Ook ANACOM²⁷ (Portugese postale regulator), herkent dit probleem en stelt dat scherpe volumedalingen als een gevolg van prijsstijgingen dienen vermeden te worden omdat ze een spiraal in werking kunnen stellen die de economische en financiële leefbaarheid van de universele dienst kan schaden. Bpost zal in principe uiteraard zelf ook de afweging maken om prijzen niet dusdanig te verhogen dat de volumes hierdoor ook (nog) meer zouden dalen. Van grote gebruikers verwacht men echter dat ze sowieso overgang tot digitaal wanneer dat mogelijk is gezien de kostenreductie. Desalniettemin is een negatief causaal randeffect gelinkt aan stijgende prijzen op kleinere gebruikers niet uit te sluiten.

3.4.3. Berekening van de inflatie

60. Het gezondheidsindexcijfer (basis = 2013) voor de maand april 2021 bedroeg 110,93. In 2022 bedroeg het gezondheidsindexcijfer voor de maand april 119,59.
61. De inflatie wordt als volgt berekend :

$$\frac{I_{n-1}}{I_{n-2}} = 119,59/110,93 = 1,07807 \text{ (d.i. een inflatie van 7,81\%).}$$

3.4.4. Berekening van het plafond

62. Artikel 19, § 3, van de wet van 26 januari 2018 schrijft voor:

“Indien de aanbieder van de universele dienst zijn prijzen tijdens een kalenderjaar niet zo veel verhoogt als is toegestaan ingevolge de toepassing van de price-cap bedoeld in artikel 18, § 1, en berekend volgens de formule vastgesteld in paragraaf 1, mag hij die overblijvende marge in de loop van de volgende drie jaar gebruiken. Dezelfde regel geldt wanneer er geen tariefaanpassingen hebben plaatsgevonden.”

63. Voorafgaandelijk aan dit besluit werden reeds drie berekeningen uitgevoerd volgens de price-capformule uit artikel 18, § 1 van de wet van 26 januari 2018. Er bestaan drie niet-gebruikte marges; namelijk van 0,11% uit 2020, 1,96% uit 2021 en 5,32% uit 2022.
64. Het toegestane maximum voor 2023 wordt berekend volgens deze formule:

$$\left(\frac{I_{n-1}}{I_{n-2}} * [1 - X] - 1 \right)$$

+ ongebruikte marge (n-3) + ongebruikte marge (n-2) + ongebruikte marge (n-1)

²⁶ De e-substitution trend zorgt uiteraard an sich reeds voor een zekere volumedaling, die onafhankelijk is van verdere prijsstijgingen.

²⁷ Cullen, October 2021, Price cap formulas and elements of cost orientation and affordability

65. De gewogen verhogingen voor het jaar 2023 mogen dus niet hoger zijn dan:
66. $[(119,59/110,93)*(1-(-13,506\%))-1] + 0,11\% + 1,96 + 5,32\% = 29,76\%$
67. Het toegestane maximum voor 2022 bedraagt dus 29,76%.

3.4.5. Toepassing van het plafond

68. De samenvattende tabel voor de price-cap voorgesteld door bpost bevindt zich in bijlage 3.
69. Men kan vaststellen (zoals werd berekend door het BIPT in punt 3.2) dat het gewogen totaal van de voorgestelde verhogingen 14,96% bedraagt. Dat totaal is lager dan het totale maximale plafond van 29,76% (inclusief overgedragen marges uit 2020, 2021 en 2022), dat werd berekend in punt 3.4.4. Er is zodoende nog steeds de ongebruikte marge van 2021 (1,96%) die bpost op basis van de wet van 26 januari 2018 nog het volgende jaar (zodoende voor de tariefverhoging 2024) kan gebruiken, evenals de ongebruikte marge 2022 (5,32%) die bpost de volgende twee jaar nog kan gebruiken, en tot slot nog de ongebruikte marge 2023 (7,41%) die bpost in de loop van de volgende drie jaar nog kan gebruiken.

4. Algemene conclusie

70. Het onderzoek van de gegevens waarvan het BIPT kennis heeft gehad, heeft geen inbreuk laten blijken op de principes van tarifaire uniformiteit, non-discriminatie en transparantie wat betreft de tariefverhogingen van het kleingebruikerspakket voor 2023.
71. Wat betreft de conformiteit met het tariefprincipe van kostenoriëntering zitten de verhogingen van de enkelstuktarieven die bpost in 2023 wenst toe te passen voor de zendingen die begrepen zijn in het kleingebruikerspakket, onder het tariefplafond ("price-cap") dat vastgesteld wordt door de formule die vastgelegd is in artikel 19 van de wet van 26 januari 2018. Krachtens artikel 18 van diezelfde wet, worden deze tarieven vanaf 2023 dus vermoed te voldoen aan de principes van betaalbaarheid en kostenoriëntering.
72. Het BIPT maakt evenwel voorbehoud bij de door bpost toegepaste berekeningsmethode voor de toeslag van 1 euro op binnenlandse pakketten tijdens de piekperiode. Deze methode bestaat erin reeds een gewogen gemiddelde verhoging toe te passen binnen hetzelfde product (dienst) in plaats van louter hogerop, tussen de verschillende producten die het kleingebruikerspakket vormen. Hierbij kan men zich de vraag stellen of dit de deur niet kan openen voor mogelijke prijswijzigingen die, hoewel proportioneel over het jaar genomen niet buiten de grenzen van de price cap vallen, desalniettemin problematisch zouden kunnen zijn ten aanzien van de verplichtingen van kostenoriëntatie en/of betaalbaarheid (welke verankerd zijn in de Europese postrichtlijn). Gegeven de beperkte impact van het supplement en het feit dat het eerder onwaarschijnlijk is dat de betaalbaarheid in het gedrang zal komen, kan het BIPT echter de berekeningswijze van bpost aanvaarden. In de huidige omstandigheden lijkt de toepassing van deze methode het betaalbaarheidsbeginsel niet te ondermijnen, maar in de toekomst kan dit niet worden uitgesloten. Het BIPT behoudt zich derhalve het recht voor een andere berekeningsmethode toe te passen indien het risico op schending van het betaalbaarheidsbeginsel toeneemt.
73. Zoals reeds vermeld in zijn advies van 19 oktober 2017²⁸, is het BIPT van oordeel dat de sinds 2018 vernieuwde price-capformule zoals opgenomen in de postwet er niet op afgestemd is om een effectieve controle van het principe van de kostenoriëntering te garanderen. Volumewijzigingen, de basis van de price-capformule, zijn immers slechts indirect gelieerd aan kosten. Er kan ook terecht worden getwijfeld aan de capaciteit van deze formule om op gepaste wijze de betaalbaarheid van de tarieven te verifiëren, gelet op de grootte van het verschil tussen het inflatiecijfer en zowel de verhoging die door bpost sinds 2018 werd toegepast als de verhoging die voor 2023 wordt gevraagd. Deze analyse bevestigt nogmaals de gegrondheid van de kritische opmerkingen die het BIPT geformuleerd heeft in het kader van de opstelling van de wet van 26 januari 2018.
74. De Raad besluit (conform de price cap formule van artikel 19, §1, 1° van de postwet) om alle door bpost gevraagde tariefverhogingen goed te keuren, welke mogen worden toegepast vanaf 1 januari 2023.
75. Dit besluit is onverminderd de algemene bevoegdheid van het BIPT om ex post de naleving van de postale regelgeving, met name op tarifair gebied²⁹, na te gaan. In het bijzonder wat

²⁸ Advies van de Raad van het BIPT van 19 oktober 2017 met betrekking tot het wetsontwerp betreffende de postdiensten:
<https://bipt.be/operatoren/publication/advies-van-de-raad-van-het-bipt-van-19-oktober-2017-met-betrekking-tot-het-wetsontwerp-betreffende-de-postdiensten>

²⁹ Volgens de methodologie uitgezet in het Besluit van de Raad van het BIPT van 21 maart 2017 betreffende de analyse van het tariefvoorstel van bpost voor de volle stuktarieven voor het jaar 2017. Waarbij het BIPT een

nieuwe producten betreft, is het nuttig om te verduidelijken dat dit besluit geen afbreuk doet aan de bevoegdheid om ex post een controle uit te voeren. Deze bevoegdheid is gebaseerd op de artikelen 14, § 1, 3°, van de wet van 17 januari 2003 betreffende het statuut van het BIPT en artikel 17, § 1, van de wet van 26 januari 2018.

kostenoriëntatieanalyse uitvoerde door de marges van zes groeperingen van producten binnen het kleingebruikerspakket en het gehele kleingebruikerspakket te bekijken.
<https://www.bipt.be/operators/publication/besluit-van-21-maart-2017-betreffende-de-analyse-van-het-tariefvoorstel-van-bpost-voor-de-volle-stuktarieven-voor-het-jaar-2017>

5. Beroepsmogelijkheden

76. Overeenkomstig artikel 2, § 1 van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector hebt u de mogelijkheid om tegen dit besluit beroep in te stellen bij het Marktenhof, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel. Het beroep wordt, op straffe van onontvankelijkheid die ambtshalve wordt uitgesproken, ingesteld door middel van een ondertekend verzoekschrift, waarbij het aangevochten besluit is bijgevoegd en dat wordt ingediend ter griffie van het hof van beroep van Brussel binnen een termijn van zestig dagen na de kennisgeving van het besluit of bij gebreke aan een kennisgeving, na de publicatie van het besluit of bij gebreke aan een publicatie, na de kennisname van het besluit.
77. Het verzoekschrift bevat op straffe van nietigheid de vermeldingen vereist door artikel 2, § 2, van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector. Indien het verzoekschrift elementen bevat die u als vertrouwelijk beschouwt, dan moet u dat uitdrukkelijk aangeven en op straffe van nietigheid, een niet-vertrouwelijke versie van dat verzoekschrift indienen. Het Instituut publiceert op zijn website het verzoekschrift dat door de griffie van het gerecht genotificeerd is. Elke belanghebbende partij kan in de zaak tussenkomen binnen dertig dagen na deze publicatie.

Axel Desmedt
Lid van de Raad

Bernardo Herman
Lid van de Raad

Luc Vanfleteren
Lid van de Raad

Michel Van Bellinghen
Voorzitter van de Raad

Bijlage 1. Berekening van het gewogen gemiddelde van de tariefverhogingen

[VERTROUWELIJK]

Bron: bpost

Bijlage 2. Impact van de eindrechten

[VERTROUWELIJK]

Augmentation TD 2021 vs 2020

[VERTROUWELIJK]

Bron: bpost

Bijlage 3. Samenvatting van de berekening van de price-cap uitgevoerd door bpost

[VERTROUWELIJK]

Bron: bpost